

Norges Hytteforbund
Billingstadsletta 25
1396 Billingstad

10. mai 2020

Mottakers navn
Gateadresse
Postnummer og Poststed

OVERSKRIFTHØRINGSSVAR HØRING – FORSLAG TIL ENDRINGER I UTFORMINGEN AV NETTLEIEN

Når vi inkluderer de helårsboliger som i tillegg til ca 450.000 registrerte fritidsboliger brukes til feriebruk, er det omkring 500.000 fritidsboliger i Norge. Norges Hytteforbund (NHF) organiserer norske eiere av fritidsboliger ved individuelt medlemskap i organisasjonen, eller medlemskap gjennom hyttevelforeninger som har organisasjonsmedlemskap i Hytteforbundet.

Som interesseorganisasjon er Norges Hytteforbund naturlig nok opptatt av de utgifter, skatter og avgifter og offentlige reguleringer som pålegges norske eiere av fritidsboliger. Hyttestrøm, strømavgifter og strømreguleringer er sammen med skatter og avgifter og offentlige reguleringer noe som Forbundet alltid engasjerer seg i.

På denne bakgrunn har Norges Hytteforbunds styre sett nærmere på det foreliggende Høringsnotat fra 4.2 2020 angående omlegging av nettleien for strømtilførsel.

Høringssvarets form

Gitt det opplegg og utforming selve høringsnotatet har fått, må vi tilpasse vårt høringssvar de meget spesielle utfordringer vi her presenteres for. Utgangspunktet er jo at høringsdokumentet har ingen konkrete fremlagte forslag.

I stedet presenteres en HOVEDPROBLEMSTLLING – at langt mer av nettleien nå MÅ overføres/henføres til den NETTKAPASITET som kundene krever i kraft av det effektuttak de tar ut. Deretter skisseres 3 modeller for dette, hver modell med tre mulige innebygde elementer som kan gires opp eller ned alt etter hva man legger vekt på.

Det går ikke an å avgi konkrete svar på spesielle løsninger basert på dette materialet. Til det er det altfor upresist. I stedet må vi få gi den tilbakemelding om viktige PRINSIPPER i de løsninger som velges, og som vi mener kan være fruktbar for å bringe prosessene videre i et godt spor.

Vi velger derfor å avgi vår uttalelse i form av 7 HOVEDKONKLUSJONER.

KONKLUSJON NR 1. EGNE NETT-TARIFFER FOR FRITIDSBOLIGER MÅ FORSVINNE.

Vår første konklusjon i dette bildet vil være at dagens skille mellom «Tariff nettleie fritidsbolig» og «Tariff-nettleie bolig» må avvikles.

Norges Hytteforbund har tidligere engasjert seg i det skillet som i dagens ordninger opptrer mellom helårsboliger og fritidsboliger. Således hadde vi våren 2019 en innlagt klage mot Agder Energis nye netttariff for fritidsboliger som vi mente diskriminerte hytteeierne i nettområdet for energiselskapet. Vi ble gitt delvis medhold i denne klagen og oppnådde en viss reduksjon i de fastsatte satser for en periode, inntil tariffene igjen ble revidert.

Poenget her NÅ er at med en ny nettleiestruktur som tar utgangspunkt i kundens krav til kortvarig effektuttak, enn vekt på langvarig og stabilt forbruk, blir egne tariff for fritidsboliger mindre nødvendige og vil bare være en forverret og dobbelt betaling for fritidsboligkundene. For slike egne tariff for fritidsboliger vil da representere en dobbel effektprising.

Vi mener derfor at det ikke lenger kan opprettholdes egen nettleietariff for fritidsboliger. Tariffen for fritidsboliger i lavspentnettet må bli de samme som for boliger. De tariffhensyn som tidligere var innebygget i fritidsboligtariffene kan nå inkorporeres i den modell som velges for effekt- og kapasitetstariffløsningen for den enkelte abonnent.

KONKLUSJON NR 2. DET BØR BLI FELLES NETTLEIESTRUKTUR FOR HELE LANDET

Høringsdokumentet fremviser 3 modeller for nettleie (se nedenfor) som det opplyses om at kan gjøres valgfrie for det enkelte nettselskap.

Norges Hytteforbund sier seg uenig i dette utgangspunktet. Slik frislipp av nettselskapenes muligheter til lokale varianter mener vi vil ødelegge oversikten i markedet og skape unødvendig rom for særlige «tilpasninger» og meget usunne «lokale varianter» det blir vanskelige å oppdage og korrigere. Vi mener likhetshensyn og hensyn for likebehandling bør tilsi at det skal være samme modell som bør praktiseres over hele landet.

Skal det opereres flere mulige modeller bør samtlige selskaper kunne tilby disse i en standardisert utforming felles for alle, men la det være opp til den enkelte kunde å velge ut fra sitt behov og bruksmønster.

Så er det meget mulig at en slik løsning vil være langt mer krevende å praktisere for det enkelte nettselskap, bl.a fordi selskapet selv bør kunne gi kunden en realistisk og verifisert anbefaling om hvilken løsning den enkelte bør velge.

Norges Hytteforbund mener at man aller helst bør finne en felles modell for nettleietariff som skal praktiseres for hele landet. Nettselskapene må tilpasse sine betalingskrav for nettleie som skal innkreves etter felles modell, i henhold til hva hvert selskap og distrikt opplever er den finansielle utfordring man står ovenfor, når det landsomfattende elforbruk forventes å stige fra 136 twh i 2018 til ca 160 twh i 2040.

KONKLUSJON NR 3. EFFEKT-ELEMENTET MÅ VÆRE KLARERE DEFINERT I DEN MODELL SOM VELGES - OG IKKE LIGGE FLERE STEDER.

Norges Hytteforbund er ikke uenig i den sentrale forutsetning knyttet til at nettstrukturen i dagens situasjon med forventet økning i strømbehovet fremover vil ha en utgiftsprofil knyttet til utbygging, mer enn til drift. Og siden denne utbyggingsprofilen har nær sammenheng med brukernes krav til uttak av kapasitet, så vil dette også måtte sette sitt preg på prisprofilene. Dette skjer det jo allerede i en viss grad, i og med at selve strømprisene i spesielle perioder varierer etter timer på døgnet hvor etterspørselen i forhold til produksjons- og transmisjonsforhold settes opp og ned på strømbørsene.

Til tross for slik forståelse for NVEs utgangspunkt, mener vi at dette aspekt ved tariffene må ha en viss begrensning som ikke oppnås når faktisk hvert av de tre mulige elementer i alle tre fremlagte modeller har sterke elementer av effektprising. (Se her rubrikk-modell i høringsdokumentet side 33.) Man bør velge en enklere modell der effektkonsekvensene er klart definert, fortrinnsvis kun i ett element .

KONKLUSJON NR 4: STRØMSPARING OG BOLIGERS MULIGHETER FOR EGEN STRØMPRODUKSJON MÅ IVARETAS I NY MODELL SOM VELGES

Norges Hytteforbund håper og arbeider for at motstand mot planer og utbygging av vindkraft på land blir så vellykket at disse naturvandaliserende tiltak mest mulig kan minimaliseres. Dette kan sette visse utfordringer til produksjonsbudsjettene for strøm som bør avhjelpes på andre måter.

I NHF har vi derfor tro på renovering og modernisering av eksisterende vannkraftsanlegg og stimuli til hus- og hytteeiere for egen produksjon av solstrøm. Det har derfor en viss relevans at boligernes evne til solenergiproduksjon blir stimulert gjennom økonomiske insentiver for dette, herunder reduserte strømutgifter og gode anledninger til gridproduksjon og tilgang til nettet for slik aktivitet. Norske fritidsboliger er med sine tak svært mottakelige for en fornuftig utnyttelse med montering av solpaneler for eget konsum og salg inn på nettet når fritidsboligen ikke er i bruk.

Fremtidens strømtariffer for salg av slik hjemmeprodusert strøm må derfor ikke ødelegge ved at effekttariffering får for stor vekt i prismiks som velges., og at forbruksbesparelse fra eget anlegg blir underordnet hvis effektprising setter all for høye faste utgifter og at strømsparing ikke egentlig da lønner seg.

KONKLUSJON NR 5. EFFEKT-TARIFFER BØR HA ET RIMELIG INNSLAGSPUNKT OG VÆRE BALANSERT FOR OGSÅ Å MOTIVERE STRØMAVSTENGING.

Fritidsboliger har en noe annen forbruksprofil for strøm enn helårsboliger. Når boligen først er i drift vil forbruksprofilen være rimelig lik helårsboligens gitt samme antall m2 boligflate og samme bygningsstandard.

Forskjellene vil vises i at fritidsboligen kan/vil være avstengt (noen/store) deler av året, da det ikke påløper noe løpende forbruk av betydning. Når man så skal bruke hytten for en periode vil man måtte sette i gang en oppvarmingsprosess som vil sette større krav til effektuttak enn for en vanlig bolig.

Norges Hytteforbund mener strømtariffene for nettleie på dette punkt ikke urimelig må straffe hytteeiere. Blir slik oppvarmingsperiode for vann, varme og eventuell el-bil lading for stor, vil mange kunne velge ikke å slå av strøm ved avreise for å få mindre oppvarmingsbehov ved senere tilbakekomst. Dette kan medføre mye unødvendig strømforbruk. Norges Hytteforbund mener det i hvert fall bør være lite eller intet effektpåslag opp mot 2-3 kw uttak på et en-faset anlegg, og at effektgebyrene først begynner å løpe på et rimelig trinn over ett visst minimumsnivå for stabilt forbruk.

KONKLUSJON NR 6. HVILKEN MODELL-TYPE ER Å FORETREKKE SOM STANDARD

Det er vanskelig – gitt det fremlagte materiale - å gi en konkret og detaljert modell-anbefaling slik høringsmaterialet er fremlagt. Det vil invitere til syning og spekulasjoner vi ikke har bakgrunn for å foreta. Derfor vil NHF også her kun avgi visse prinsipielle statements om hvilke løsninger man anser som plausible.

Man legger opp til valg mellom 3 modeller. Felles for alle er at det skal være 2 eller 3 elementer i hver modell: Et fastbeløp (strømkabel til ytterveggen, administrasjon, informasjon mm må vi anta), et energiledd som avregnes etter antall kw/h brukt, og et effekt-ledd som gir et prispåslag for hver kw/h alt etter som hvilken effekt som er tatt ut når de målte watt er tappet fra nettet. Kort uttakstid på et gitt volum kw/h med høy effekt, vil da gi en høyere kw/h pris enn samme kw/h tatt ut over et lengre tidsrom.

Aller først vil Norges Hytteforbund bare minne om vår innsigelse under punkt 3 ovenfor, (jfr oppsett på høringsdokumentet side 33) at vi ikke synes at effektprising skal puttes inn i alle tre ledd i tariffmodellene, eller den som velges. Vi mener effektprising bør være konsentrert om ett enkelt ledd for å sikre oversikt og forståelse over det prissystem som gjelder, og ikke skape unødig forvirring. Eller bli en mulighet for å rettferdiggjøre ekstra inntekter til nettselskapet.

Videre konstaterer vi at man i praksis kun vil ha 2 prisledd som danner grunn for betalingen, for effektleddet blir i realiteten en del av energileddet når strømregningen skrives ut. Slik vi skjønner dette vil effektleddet prissette energileddet enten direkte eller ved at energiuttaket betales 2 ganger, siste gang i henhold til det effekt uttak som har skjedd hos forbrukeren.

Da er det 3 modeller som høringsnotatet lanserer: Det første og kanskje det som NVE selv favoriserer er modell målt effekt. Slik vi har forstått dette etter telefon til NVE er det her den maksimale uttatte effekt en målt time på dagen, (altså høyeste kw/h uttak som registreres) som vil danne grunnlaget for hvilken kw/h pris på energileddet som vil gjelde for forbruket denne 24 timers perioden i dette døgn. Vi forutsetter da at det finnes en forhåndsdefinert prisskala for de forskjellige kw/h priser som vil slå inn for hver grad av effektuttak, og at dette ikke er noe som fastsettes i etterkant i henhold til det totale effektuttak i det enkelte nettselskap.. Dette mener vi bør være en betingelse om slik modell tas i bruk.

Som nr 2 modell har vi registrert effekttariffering, der husets sikringsstørrelse bestemmer hvilken prisskala for energiuttaket pr kw/h som skal gjelde.

Som et tredje alternativ er «abonnert effekt», der det er en pris pr kw/h opp til taket for det abonnerte effektnivå. Og et overforbruk som slår inn i perioder der effekten gjør at watt tas ut av ledningene over det nivå det abonneres på, og at slike uttatte kilowattimer over taket på den abonnerte effekten har en mye høyere pris.

1. Målt Effekt – døgnmaks

Gitt disse tre alternativer kan Norges Hytteforbund på nærmere forutsetninger ha forståelse for om alternativ 1, målt effekt/døgnmaks er det system som velges. Årsaken til dette er at slikt system gir anledning til mer dynamisk utforming av tariffen på noen viktige områder som vi kommer tilbake til nedenfor.

Men Norges Hytteforbund mener det bør henge ved visse sentrale forutsetninger ved denne modellen om den skal velges. Det handler her om beholde og utnytte de dynamiske muligheter denne modellen gir.

- **Lite eller ingen pris-stigning på tatt energi før over et rimelig nivå er nådd.** Se vår konklusjon nr 5. Eksempel: .Klarer man seg under et nivå f.eks 2kw på hver målte døgnstime gis kun basis pris for kw/h brukt dette døgn.
- **At det lages forskjellige prisstiger alt etter den sesongbelastning nettet er utsatt for må også være en klar betingelse.** Det vil være noe meningsløst at et høyt forbruk en dag om sommeren med liten belastning ellers i nettet, skal straffes med priser konstruert for å møte en knapphetssituasjon i nettkapasiteten som kun slår ut vinterstid. Som et minimum bør det derfor være en sommer og en vinterstige for prisene
- **Mulighet for gulrot i stedet for pisk hvis nettet ligger til rette for friere perioder.** Muligheter for nettselskapene til å unnta visse timer på døgnet for registrering av den døgnmaks som skal gjelde for å stimulere til særlig bruk på slike tider der nettet erfaringsmessig har god kapasitet. Altså gi noen «frie timer for uttak» ,for eksempel med en fixed kw/h pris og at døgn max ikke settes ut fra det som skjer av uttak i denne perioden. Dette er særlig aktuelt for el-bil lading som med fordel bør styres inn på de timer på døgnet som passer best. Vi minner om at det fra 2025 forutsettes at alt nybilsalg skal være av elektriske biler, og at el-biler mer og mer også blir en del av hyttelivet. Gitt at det faktisk er spesielle tidspunkt tilgjengelig iht nettets kapasitet , vil det borge for en rasjonell utnyttelse om døgnmaks ikke nødvendigvis skal slå inn på alle døgnets tider. Glitre Energi Nett kjører i disse dager mars 2020 slikt prøveprosjekt, hvor det gis en nettleierabatt for effektuttak i tidsrommet 22.00-06.00 **Erfaringer fra slike pilot-prosjekt bør søkes overført til de nye modeller for strømtariffering som velges.**

2. Alternativ «Størrelse Hovedsikring».

Norges Hytteforbund mener denne løsningen lett blir for firkantet for bruk av effektiv effekttariffering , vil gi mange urimelige utslag , og vi vil ikke drøfte eller anbefale denne videre.

3. Modell «abonnert effekt – tilleggstariff for de kw/h som registreres tatt ut av nettet på topp av den effekt man abonnerer på.

Dette er en modell Norges Hytteforbund kan akseptere, gitt at den inkorporerer noen av de samme dynamiske virkemidler som under alternativ 1, «døgnmaks».

Altså forskjellige tariffer sommer/vinter . Og - om nettets tekniske tilstand tilsier det , må det være mulig å ha «frie timer» på døgnet hvor «overforbruktariffen» ikke slår inn og prisen pr kw/h enten er fixed eller tilsvarende hvordan basispriskundens plass på abonnementsstigen fastsetter.

Hovedkonklusjon punkt 6:

Norges Hytteforbund kan akseptere modell 1 og modell 3, gitt at det bygges inn nødvendig fleksibilitet og muligheter for at kunder kan tilpasse seg. Særlig vil vi påpeke at el-biler som skal dominere markedet etter 2025 må stimuleres til lading på timer av døgnet der belastningen ellers er lav (se ovenfor). Det er derfor svært viktig at det i tariffstrukturen som velges ikke bare finnes «pisk» mot høye effektuttak fra nettet, men også «gulrot» for å ta ut el-bil lading på nattetid da forbruket ellers er lavt. Dette må kunne bety at høyere effektuttak også kan ha en fleksibel prising avhengig av når på døgnet dette finner sted. Mekanismer for å få dette til vil da måtte være forskjellig avhengig av om dette opptrer i modell «Døgnmaks» eller «Abonnert effekt».

KONKLUSJON NR 7. NY HØRINGSRUNDE

Vi ber om at det utarbeides mer konkrete modeller med mer konkret utforming i en ny høringsrunde , basert på færre og mer konkrete alternativer. Vi minner om at Norges Hytteforbund vil anbefale at det som til slutt velges blir en modell, likt for hele landet. Skal det innføres valgmuligheter, må valgene kunne fattes av kundene , ikke av at nettselskapet står fritt til å velge på vegne av alle sine kunder.

Vi støtter ellers at det innføres overgangsordninger som gjør det mulig for kundene å tilpasse sitt elektriske utstyr ved skifte til lavere effekt på spesielt utstyr som med fordel kan redusere sin wattstyrke. Eksempelvis varmtvannsberedere som kan nedskalere sitt varmeelement for mindre uttak av strømeffekt, men heller være påslått over lengre perioder av gangen.

Med vennlig hilsen
for Norges Hytteforbund

Trond Hagen
Styreleder